

WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)
z dnia 8 listopada 2007 r. *

W sprawie C-20/05

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Tribunale civile e penale di Forlì (Włochy) postanowieniem z dnia 14 grudnia 2004 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 21 stycznia 2005 r., w postępowaniu karnym przeciwko

Karlowi Josefowi Wilhelmowi Schwibbertowi,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: A. Rosas, prezes izby, U. Lõhmus (sprawozdawca), J. Klučka, A. Ó Caoimh i P. Lindh, sędziowie,

rzecznik generalny: V. Trstenjak,
sekretarz: J. Swedenborg, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 25 kwietnia 2007 r.,

* Język postępowania: włoski.

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu K. Schwibberta przez A. Sirottiego Gaudenziego, avvocato,

- w imieniu Società Italiana degli Autori ed Editori przez M. Mandela i M. Siraguse, avvocati,

- w imieniu rządu włoskiego przez I.M. Braguglię, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez S. Fiorentina i M. Massellę Ducciego Teriego, avvocati dello Stato,

- w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez L. Pignataro i W. Wilsa, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 28 czerwca 2007 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- ¹ Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 3 WE, art. 23–27 WE, dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz.U. L 204, str. 37), zmienionej dyrektywą 98/48/WE Parlamentu

Europejskiego i Rady z dnia 20 lipca 1998 r. (Dz.U. L 217, str. 18, zwanej dalej „dyrektywą 98/34”), dyrektywy Rady 92/100/EWG z dnia 19 listopada 1992 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej (Dz.U. L 346, str. 61) oraz dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz.U. L 167, str. 10).

- 2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania karnego wszczętego we Włoszech przeciwko K. Schwibbertowi za posiadanie płyt kompaktowych nieopatrzonych znakiem wyróżniającym krajowej instytucji odpowiedzialnej za pobieranie opłat z tytułu praw autorskich.

Ramy prawne

Uregulowania wspólnotowe

- 3 Dyrektywa Rady 83/189/EWG z dnia 28 marca 1983 r. (Dz.U. L 109, str. 8) ustanowiła w prawie wspólnotowym procedurę informacyjną w dziedzinie norm i przepisów technicznych.
- 4 Artykuł 12 dyrektywy 83/189 brzmi następująco:

„1. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy w terminie dwunastu miesięcy od dnia jej doręczenia. Niezwłocznie powiadamiają o tym Komisję.

2. Państwa członkowskie zapewniają, że Komisja otrzyma teksty podstawowych przepisów krajowych przyjętych przez nie w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą” [tłumaczenie nieoficjalne].

5 Dyrektywa 83/189 była zmieniana wielokrotnie i w sposób istotny. Dyrektywa 98/34 stanowi jej kodyfikację.

6 Artykuł 1 dyrektywy 98/34 stanowi:

„Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się poniższe terminy:

1) »produkt« oznacza każdy wyprodukowany przemysłowo produkt lub każdy produkt rolniczy, włącznie z produktami rybnymi;

[...]

3) »specyfikacja techniczna« oznacza specyfikację zawartą w dokumencie, który opisuje wymagane cechy produktu, takie jak: poziom jakości, wydajności, bezpieczeństwa lub wymiary, włącznie z wymaganiami mającymi zastosowanie do produktu w zakresie nazwy, pod jaką jest sprzedawany, terminologii, symboli, badań i metod badania, opakowania, oznakowania i etykietowania oraz procedur oceny zgodności. [...]

[...]

- 4) »inne wymagania« oznaczają wymagania inne niż specyfikacje techniczne, nałożone na produkt w celu ochrony, w szczególności konsumentów i środowiska, które wpływają na jego cykl życiowy po wprowadzeniu go na rynek, takie jak warunki użytkowania, powtórne przetwarzanie, ponowne zastosowanie lub składowanie, gdzie takie warunki mogą mieć istotny wpływ na skład lub rodzaj produktu lub jego obrót;

[...]

- 11) »przepisy techniczne« oznaczają specyfikacje techniczne i inne wymagania bądź zasady dotyczące usług, włącznie z odpowiednimi przepisami administracyjnymi, których przestrzeganie jest obowiązkowe, de jure lub de facto, w przypadku wprowadzenia do obrotu, świadczenia usługi, ustanowienia operatora usług lub stosowania w państwie członkowskim lub na przeważającej jego części jak również przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne państw członkowskich, z wyjątkiem określonych w art. 10, zakazując[e] produkcji, przywozu, wprowadzania do obrotu i stosowania produktu lub zakazując[e] świadczenia bądź korzystania z usługi lub ustanawiania dostawcy usług.

[...]”.

- 7 Artykuły 8 i 9 dyrektywy 98/34 zobowiązują państwa członkowskie, z jednej strony, do przekazywania Komisji Wspólnot Europejskich objętych tą dyrektywą projektów przepisów technicznych z wyjątkiem tych, które w pełni stanowią transpozycję normy międzynarodowej lub europejskiej, w którym to przypadku wystarczająca jest informacja dotycząca odpowiedniej normy, a z drugiej strony do odroczenia

przyjęcia tych projektów technicznych o kilka miesięcy, tak by Komisja miała możliwość zbadania, czy są one zgodne z prawem wspólnotowym, a w szczególności ze swobodnym przepływem towarów, lub przedstawienia projektu dyrektywy, rozporządzenia lub decyzji w tej dziedzinie.

- 8 Przedmiot dyrektywy 92/100 stanowi harmonizacja ochrony prawnej utworów chronionych prawem autorskim oraz przedmiotów chronionych prawami pokrewnymi. Ma ona na celu zapewnienie twórcom i wykonawcom odpowiednich dochodów. W tym celu dyrektywa 92/100 stanowi, że państwa członkowskie ustanawiają prawo zezwalające lub zakazujące najmu i użyczenia oryginałów i egzemplarzy powielonych utworów chronionych prawem autorskim oraz innych przedmiotów ochrony określonych w art. 2 ust. 1 tej dyrektywy. W ramach rozdziału II dyrektywy 92/100, dotyczącego praw pokrewnych, art. 9 stanowi, że państwa członkowskie wprowadzają wyłączne prawo udostępniania określonych w tym artykule przedmiotów w drodze sprzedaży lub w inny sposób.

Uregulowania krajowe

- 9 Zgodnie z ustawą nr 633 z dnia 22 kwietnia 1941 r. o prawie autorskim (GURI nr 166 z dnia 16 lipca 1941 r., zwaną dalej „ustawą z 1941 r.”) obowiązkowe umieszczenie znaku wyróżniającego na wszelkich nośnikach zawierających utwory objęte ochroną jest instrumentem poświadczającym i gwarancyjnym, pozwalającym odróżnić produkt legalny od pirackiego. Società Italiana degli Autori ed Editori (włoskie towarzystwo twórców i wydawców), instytucja publiczna ad hoc, jest odpowiedzialne za ochronę, pośrednictwo i certyfikację. Znak wyróżniający określony w ustawie zawiera skrótowiec „SIAE”.
- 10 Ustawa nr 121/87 z dnia 27 marca 1987 r. (GURI nr 73 z dnia 28 marca 1987 r.) rozszerzyła zakres obowiązku umieszczania znaku wyróżniającego „SIAE” na inne nośniki zawierające utwory.

- 11 W ramach transpozycji dyrektywy 92/100 włoski ustawodawca, na mocy rozporządzenia z mocą ustawy nr 685 z dnia 16 listopada 1994 r. (GURI nr 293 z dnia 16 grudnia 1994 r.), uchylającego ustawę nr 121/87, wprowadził do ustawy z 1941 r. między innymi przepis art. 171b ust. 1 lit. c) zawierający szczególne sankcje karne, który brzmi następująco:

„Podlega karze pozbawienia wolności od trzech miesięcy do trzech lat i grzywny od 500 000 LIT do 6 000 000 LIT, kto:

[...]

- c) sprzedaje lub najmuje kasety video, kasety audio lub jakiegokolwiek inne nośniki zawierające nagrania dźwiękowe lub wizualne utworów filmowych lub audiowizualnych lub sekwencji ruchomych obrazów, bez oznakowania włoskiego towarzystwa twórców i wydawców (SIAE) zgodnie z niniejszą ustawą i rozporządzeniem wykonawczym.

[...]”.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytanie prejudycjalne

- 12 Procura della Repubblica presso il Tribunale civile e penale di Forlì (prokuratura przy sądzie cywilnym i karnym we Forlì) wszczęła w dniu 12 lutego 2000 r. śledztwo przeciwko K. Schwibbertowi zamieszkałemu we Włoszech, będącemu prawnym przedstawicielem spółki K.J.W.S. Srl, i potwierdziła fakt, iż posiadał on w celu sprzedaży, w dniach 9 i 10 lutego 2000 r., w magazynach tejże spółki, pewną ilość płyt

kompaktowych zawierających reprodukcje dzieł malarzy Giorgio De Chirico i Mario Schifano. Te płyty, przywiezione z Niemiec na rachunek innych spółek w celu sprzedaży w ramach imprez kulturalnych, nie były opatrzone znakiem wyróżniającym „SIAE”.

- 13 W trakcie inspekcji przeprowadzonych w dniach 9 i 10 lutego 2000 r. przez funkcjonariuszy Guardia di Finanza — Comando Tenenza di Cesena (policję podatkową — komenda w Cesena) sporządzono zgodnie z kodeksem postępowania karnego protokół zajęcia tych płyt kompaktowych, w którym zapisano, że zgodnie ze wstępnym badaniem towar wydaje się podrabiany.
- 14 W dniu 23 maja 2001 r. Procura della Repubblica presso il Tribunale civile e penale di Forlì postawiła K. Schwibbertowi zarzut popełnienia przestępstwa z art. 171b ust. 1 lit. c) ustawy z 1941 r. i skierowała sprawę do wspomnianego sądu.
- 15 Rozprawa przed Tribunale di Forlì civile e penale odbyła się w dniu 14 grudnia 2004 r. W protokole z rozprawy sąd krajowy zwrócił uwagę, że K. Schwibbertowi nie zarzuca się nadużycia w związku z powielaniem utworów, ponieważ posiada on niezbędne upoważnienia, lecz jedynie to, że płyty kompaktowe pozbawione były znaku wyróżniającego „SIAE”.
- 16 W trakcie tej rozprawy adwokat K. Schwibberta zwrócił się do sądu o to, by ten przedstawił Trybunałowi pytanie prejudycjalne. Tribunale civile e penale di Forlì uwzględnił jego wniosek, lecz w postanowieniu odsyłającym umieścił po prostu w załączniku pismo tego adwokata, a nie sformułował sam dokładnych pytań.
- 17 Zgodnie z art. 104 § 5 regulaminu Trybunał zwrócił się do sądu krajowego w dniu 17 lipca 2006 r. o wyjaśnienia. Odpowiedź wpłynęła do Trybunału w dniu 31 października 2006 r.

18 Z odpowiedzi tej wynika, że postawione przez Tribunale civile e penale di Forlì pytanie brzmi następująco:

„Czy krajowe przepisy dotyczące oznakowania SIAE są zgodne z art. 3 WE, art. 23–27 WE, art. 1, 8, 10 i 11 dyrektywy 98/34/WE i z dyrektywami 92/100 i 2001/29?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

W przedmiocie dopuszczalności

19 Rząd włoski podnosi w ramach uwag na piśmie oraz na rozprawie, że wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym należy odrzucić jako niedopuszczalny. Jego zdaniem wniosek ten nie zawiera bowiem informacji niezbędnych do tego, by umożliwić Trybunałowi udzielenie użytecznej odpowiedzi na zadanie pytanie. W tym względzie rząd włoski utrzymuje, że wbrew wymogom art. 20 statutu Trybunału Sprawiedliwości wniosek ten nie podaje powodów, dla których niezbędna jest wykładnia wspólnotowych uregulowań, i nie wskazuje jasno krajowych przepisów, mających rzeczywiście zastosowanie do sporu przed sądem krajowym. W każdym razie jest ona nieistotna z punktu widzenia rozstrzygnięcia tego sporu.

20 Z kolei Komisja podnosi w uwagach na piśmie, że pytanie prejudycjalne w zakresie dotyczącym wykładni art. 3 WE, art. 23–27 WE i dyrektywy 92/100 należy uznać za niedopuszczalne z powodu braku wystarczających informacji zawartych w postanowieniu odsyłającym.

- 21 Należy przypomnieć, że informacje zawarte w postanowieniach odsyłających nie tylko powinny pozwolić Trybunałowi na udzielenie użytecznych odpowiedzi, ale także umożliwić państwom członkowskim oraz zainteresowanym stronom przedstawienie uwag zgodnie z art. 20 statutu Trybunału Sprawiedliwości (postanowienie z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie C-422/98 *Colonia Versicherung i in.*, Rec. str. I-1279, pkt 5). Zadaniem Trybunału jest czuwać nad tym, by możliwość ta była zachowana z uwagi na fakt, że zgodnie ze wskazanym powyżej przepisem zainteresowanym stronom doręcza się jedynie postanowienia odsyłające (wyrok z dnia 1 kwietnia 1982 r. w sprawach połączonych 141/81–143/81 *Holdijk i in.*, Rec. str. 1299, pkt 6; postanowienie z dnia 13 marca 1996 r. w sprawie C-326/95 *Banco de Fomento e Exterior*, Rec. str. I-1385, pkt 7 oraz wyrok z dnia 13 kwietnia 2000 r. w sprawie C-176/96 *Lehtonen et Castors Braine*, Rec. str. I-2681, pkt 23). A więc zgodnie z orzecznictwem Trybunału jest niezbędne, by sąd krajowy udzielił choć minimum wyjaśnień na temat powodów wyboru przepisów wspólnotowych, o których wykładnię się zwraca, oraz związku, jaki dostrzega on pomiędzy tymi przepisami a przepisami krajowymi znajdującymi zastosowanie w sprawie (zob. w szczególności postanowienie z dnia 28 czerwca 2000 r. w sprawie C-116/00 *Laguillaumie*, Rec. str. I-4979, pkt 16 oraz wyrok z dnia 5 grudnia 2006 r. w sprawach połączonych C-94/04 i C-202/04 *Cipolla i in.*, Zb.Orz. str. I-11421, pkt 38).
- 22 W niniejszym przypadku sąd krajowy udzielił na wniosek Trybunału, jak wynika z pkt 17 niniejszego wyroku, wyjaśnień dotyczących okoliczności faktycznych sporu przed sądem krajowym, jak również krajowych i wspólnotowych ram prawnych. Ponadto *Società Italiana degli Autori ed Editori*, rząd włoski i Komisja uznały, że możliwe jest przedstawienie Trybunałowi uwag na podstawie dostarczonych przez ten sąd informacji.
- 23 Jeśli chodzi o dyrektywę 98/34, strony stoją na różnych stanowiskach w kwestii, czy obowiązek umieszczenia znaku wyróżniającego „SIAE” ma zastosowanie do płyt kompaktowych będących przedmiotem postępowania przed sądem krajowym, a jeśli tak, to w którym momencie został on rozciągnięty na te nośniki, a mianowicie czy przed wprowadzeniem w prawie wspólnotowym obowiązku notyfikacji projektów przepisów technicznych, czy też potem. W niniejszym przypadku nie jest kwestionowany fakt, że przeciwko K. Schwibbertowi wszczęto postępowanie karne

z powodu nieumieszczenia znaku „SIAE”. Jednak ustalenie chwili, w której wprowadzono skutecznie obowiązek umieszczania tego znaku w prawie włoskim, jest zadaniem polegającym na interpretacji prawa krajowego, do wykonania którego Trybunał nie jest właściwy. W każdym razie brak pewności co do tej okoliczności nie może pozbawić użyteczności odpowiedzi, której Trybunał ma udzielić na zadane pytanie doprecyzowane przez sąd krajowy w odpowiedzi na prośbę o udzielenie wyjaśnień.

24 W tych okolicznościach Trybunał uznaje, że został w stopniu wystarczającym poinformowany, aby móc udzielić użytecznej odpowiedzi na przedstawione pytanie dotyczące dyrektywy 98/34.

25 Natomiast jeśli chodzi o wykładnię art. 3 WE, art. 23–27 WE i dyrektywy 92/100, należy stwierdzić, że postanowienie odsyłające nie zawiera informacji niezbędnych do umożliwienia Trybunałowi udzielenia sądowi krajowemu użytecznej odpowiedzi.

26 Należy bowiem przypomnieć, że te postanowienia traktatu zawierają zakaz stosowania między państwami członkowskimi ceł przywozowych i wywozowych oraz wszelkich opłat o skutku równoważnym. Co do dyrektywy 92/100, harmonizuje ona zasady dotyczące prawa najmu i użyczenia oraz niektóre prawa pokrewne prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej.

27 Tymczasem informacje dotyczące okoliczności faktycznych sporu przed sądem krajowym, udzielone przez sąd krajowy, nie umożliwiają pewnego ustalenia miejsca produkcji płyt kompaktowych ani faktu, że faktycznie zostały one przywiezione do Włoch. Jeśli chodzi o informacje dotyczące krajowych ram prawnych, nie umożliwiają one Trybunałowi zapoznania się w wystarczającym stopniu z cechami finansowego świadczenia w zamian za uzyskanie znaku wyróżniającego „SIAE” w celu ustalenia, czy mamy do czynienia z cłem lub opłatą o skutku równoważnym w rozumieniu tych artykułów traktatu. Wreszcie informacje te nie umożliwiają również dokonania oceny, czy dyrektywa 92/100 stoi na przeszkodzie takim przepisom krajowym.

- 28 W tych okolicznościach nie można orzec w przedmiocie kwestii, czy art. 3 WE, art. 23–27 WE i dyrektywa 92/100 stoją na przeszkodzie takiemu obowiązkowi, jakiego dotyczy spór przed sądem krajowym.
- 29 Należy ponadto zauważyć, że pytanie prejudycjalne dotyczy również wykładni dyrektywy 2001/29. Dyrektywa ta znajduje podstawy w zasadach i uregulowaniach ustanowionych już w szczególności w dyrektywie 92/100 oraz dokonuje jej zmiany. Dyrektywa 2001/29 została przyjęta w dniu 22 maja 2001 r., a art. 13 tej dyrektywy stanowi, że państwa członkowskie powinny dostosować się do jej postanowień najpóźniej do dnia 22 grudnia 2002 r. Tymczasem zdarzenia leżące u podstaw sporu przed sądem krajowym miały miejsce w lutym 2000 r., w którym to czasie omawiana dyrektywa nie została jeszcze przyjęta. A więc pytanie prejudycjalne w zakresie dotyczącym wykładni dyrektywy 2001/29 jest niedopuszczalne.
- 30 W związku z tym należy uznać za dopuszczalny wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wyłącznie w zakresie, w jakim dotyczy on wykładni dyrektywy 98/34.

Co do istoty sprawy

- 31 Za pomocą swojego pytania sąd krajowy pragnie się w istocie dowiedzieć, czy art. 1, 8, 10 i 11 dyrektywy 98/34 stoją na przeszkodzie takim przepisom krajowym jak sporne przepisy w postępowaniu przed sądem krajowym, jeżeli przewidziano w nich w razie powielania utworów umieszczanie na zawierającym je nośniku znaku Società Italiana degli Autori ed Editori.

- 32 W tym względzie z akt sprawy zgromadzonych przez Trybunał wynika, że w sprawie przed sądem krajowym wszczęto postępowanie karne przeciwko K. Schwibbertowi z powodu nieumieszczenia tego znaku wyróżniającego na płytach kompaktowych zawierających dzieła sztuki figuratywnej. Należy więc zbadać, czy wspólnotowe regulacje, na które powołuje się sąd krajowy, stoją na przeszkodzie przepisom krajowym zawierającym taki obowiązek.
- 33 Należy przede wszystkim zbadać, czy obowiązek umieszczania tego znaku można uznać za „przepis techniczny” w rozumieniu art. 1 dyrektywy 98/34. Jeśli tak, będzie trzeba sprawdzić, czy projekt przepisu technicznego został notyfikowany Komisji przez włoskie władze, w braku czego nie można by się na niego powołać wobec K. Schwibberta (zob. w szczególności wyroki z dnia 30 kwietnia 1996 r. w sprawie C-194/94 CIA Security International, Rec. str. I-2201, pkt 48 i 54; z dnia 16 czerwca 1998 r. w sprawie C-226/97 Lemmens, Rec. str. I-3711, pkt 33 oraz z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie C-159/00 Sapod Audic, Rec. str. I-5031, pkt 49).
- 34 Z art. 1 pkt 11 dyrektywy 98/34 wynika, że pojęcie „przepis techniczny” dzieli się na trzy kategorie, tj. po pierwsze na „specyfikacje techniczne” w rozumieniu art. 1 pkt 3 tej dyrektywy, po drugie na „inne wymagania” określone w art. 1 pkt 4 tej dyrektywy i po trzecie na zakaz produkcji, przywozu, sprzedaży lub stosowania produktu, o którym mowa w art. 1 pkt 11 tej dyrektywy (zob. w szczególności wyrok z dnia 21 kwietnia 2005 r. w sprawie C-267/03 Lindberg, Zb.Orz. str. I-3247, pkt 54).
- 35 Jak Trybunał już orzekł, pojęcie „specyfikacja techniczna” zakłada, że krajowy przepis odnosi się zawsze do produktu lub jego opakowania jako takich, a zatem ustala jedną z wymaganych cech produktu (zob. podobnie wyroki z dnia 8 marca 2001 r. w sprawie C-278/99 van der Burg, Rec. str. I-2015, pkt 20; z dnia 22 stycznia 2002 r. w sprawie C-390/99 Canal Satélite Digital, Rec. str. I-607, pkt 45 oraz ww. wyroki w sprawie Sapod Audic, pkt 30 i Lindberg, pkt 57).

- 36 W niniejszym przypadku należy stwierdzić, jak podniosła rzecznik generalny w pkt 46 i 48 opinii, że znak wyróżniający „SIAE”, mający na celu informowanie konsumentów i władz krajowych o tym, że powielone utwory są legalne, umieszcza się na samym nośniku zawierającym utwór, a więc na samym produkcie. Nie jest więc prawdziwe twierdzenie Società Italiana degli Autori ed Editori i rządu włoskiego, że znak ten dotyczy wyłącznie utworu.
- 37 Tymczasem tego rodzaju znak wyróżniający stanowi „specyfikację techniczną” w rozumieniu art. 1 pkt 3 dyrektywy 98/34, gdyż związany jest z przepisami obowiązującymi w stosunku do danych produktów w zakresie oznakowania i etykietowania. Zatem skoro przestrzeganie tej specyfikacji jest obowiązkowe de jure w celu sprzedaży tych produktów, specyfikacja ta stanowi „przepis techniczny” w rozumieniu art. 1 pkt 11 akapit pierwszy tej dyrektywy (zob. podobnie wyrok z dnia 20 marca 1997 r. w sprawie C-13/96 Bic Benelux, Rec. str. I-1753, pkt 23).
- 38 Zgodnie z art. 8 dyrektywy 98/34, „państwa członkowskie niezwłocznie przekazują Komisji wszelkie projekty przepisów technicznych”. Jeśli wymóg ten nie zostanie dochowany, przepis techniczny nie ma mocy obowiązującej wobec jednostek, jak przypomniano w pkt 33 niniejszego wyroku. Należy więc sprawdzić, czy w niniejszym przypadku państwo członkowskie dochowało zobowiązań wynikających z art. 8 dyrektywy 98/34. Jeśli nie, sporny przepis techniczny nie mógłby zostać podniesiony wobec K. Schwibberta.
- 39 Società Italiana degli Autori ed Editori i rząd włoski podnoszą, że obowiązek umieszczenia znaku wyróżniającego „SIAE” na nośnikach zawierających utwory przewidywała już, na długo przed wejściem w życie właściwych dyrektyw wspólnotowych, ustawa z 1941 r. w odniesieniu do nośników papierowych i że wprowadzone po tym wejściu w życie zmiany, odpowiednio w 1987 r. i w 1994 r., stanowiły jedynie dostosowanie do postępu technicznego, włączające jedynie nowe nośniki do zakresu przedmiotowego tego obowiązku. W związku z tym te zmiany w ustawodawstwie nie musiały być notyfikowane Komisji.

40 W tym konkretnym przypadku z akt przekazanych Trybunałowi zdaje się wynikać, że jeśli chodzi o nośniki będące przedmiotem sporu w postępowaniu przed sądem krajowym, tj. płyty kompaktowe zawierające dzieła sztuki figuratywnej, obowiązek umieszczenia znaku wyróżniającego „SIAE” objął je w 1994 r. na mocy rozporządzenia z mocą ustawy nr 685. W tych okolicznościach obowiązek ten Republika Włoska powinna była notyfikować Komisji, ponieważ został on wprowadzony po ustanowieniu przez dyrektywę 83/189 procedury udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych. Jednakże do sądu krajowego należy sprawdzenie, jak przypomniano w pkt 23 niniejszego wyroku, czy sporny obowiązek został rzeczywiście wprowadzony w tym czasie do prawa włoskiego.

41 Jako że obowiązek umieszczenia znaku wyróżniającego „SIAE” rozciągnięto na takie produkty, jakie stanowią przedmiot sporu przed sądem krajowym, po tym, jak zaczęto stosować dyrektywę 83/189, należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecnictwem art. 8 ust. 1 akapit pierwszy, zdanie drugie dyrektywy 98/34 ma na celu umożliwienie Komisji zdobycia jak najpełniejszych informacji na temat wszelkich przepisów technicznych w zakresie ich treści, zakresu i ogólnego kontekstu, aby umożliwić jej wykonywanie w sposób jak najbardziej skuteczny uprawnień, które zostały jej przyznane tą dyrektywą (zob. w szczególności ww. wyrok w sprawie CIA Security International, pkt 50; wyroki z dnia 16 września 1997 r. w sprawie C-279/94 Komisja przeciwko Włochom, Rec. str. I-4743, pkt 40 i z dnia 7 maja 1998 r. w sprawie C-145/97 Komisja przeciwko Belgii, Rec. str. I-2643, pkt 12).

42 Podobnie, zgodnie z art. 8 ust. 1 akapit trzeci „państwa członkowskie przekazują projekt ponownie [...], jeżeli dokonają w tekście jakichś zmian, które w istotny sposób wpływają na zakres jego zastosowania [...]”. Zaś włączenie nowych nośników, takich jak płyty kompaktowe, do zakresu obowiązku umieszczenia znaku wyróżniającego „SIAE” należy uznać za tego rodzaju zmianę (zob. podobnie wyrok z dnia 1 czerwca 1994 r. w sprawie C-317/92 Komisja przeciwko Niemcom, Rec. str. I-2039, pkt 25 i ww. wyrok w sprawie Lindberg, pkt 84 i 85).

- 43 Komisja stwierdziła w uwagach na piśmie i na rozprawie, a Republika Włoska temu nie zaprzeczyła, że państwo to nie notyfikowało jej tej zmiany.
- 44 Tymczasem zgodnie z orzecznictwem Trybunału naruszenie obowiązku notyfikacji stanowi uchybienie proceduralne przy przyjmowaniu danych przepisów technicznych i powoduje nieskuteczność tych przepisów technicznych, tak że nie można się na nie powołać wobec jednostek (zob. w szczególności ww. wyroki w sprawie CIA Security International, pkt 54 i Lemmens, pkt 33). Jednostki mogą powołać się na tę nieskuteczność przed sądem krajowym, na którym ciąży obowiązek odmowy zastosowania przepisu technicznego, który nie został notyfikowany zgodnie z dyrektywą 98/34 (zob. w szczególności ww. wyroki w sprawie CIA Security International, pkt 55 i Sapod Audic, pkt 50).
- 45 W świetle tych informacji należy stwierdzić, że dyrektywę 98/34 należy interpretować w ten sposób, że takie przepisy krajowe, jak te będące przedmiotem sporu przed sądem krajowym, w zakresie w jakim ustanowiły one po tym, jak zaczęto stosować dyrektywę 83/189, obowiązek umieszczania na płytach kompaktowych zawierających dzieła sztuki figuratywnej znak wyróżniający „SIAE” w celu ich sprzedaży w danym państwie członkowskim, stanowią przepis techniczny, na który wobec tego, że nie został notyfikowany Komisji, nie można się powoływać wobec jednostek.

W przedmiocie kosztów

- 46 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

Dyrektywę 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego, zmienioną dyrektywą 98/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 lipca 1998 r. należy interpretować w ten sposób, że takie przepisy krajowe jak te będące przedmiotem sporu przed sądem krajowym, w zakresie w jakim ustanowiły one po tym, jak zaczęto stosować dyrektywę Rady 83/189 z dnia 28 marca 1983 r. ustanawiającą procedurę przekazywania informacji dotyczących norm i przepisów technicznych, obowiązek umieszczania na płytach kompaktowych zawierających dzieła sztuki figuratywnej znak wyróżniający „SIAE” w celu ich sprzedaży w danym państwie członkowskim, stanowią przepis techniczny, na który wobec tego, że nie został notyfikowany Komisji, nie można się powoływać wobec jednostek.

Podpisy